

FOKUS PÅ SAMSKABELSE I BYUDVIKLINGEN

---

1. Indledning

Forrige år fik Nordic City Network støtte fra Nordisk Kulturfond på 150.000 dkr til at danne et nordisk netværk af borgere.

Vi sætter nu fokus på 'Samskabelse i byudviklingen' i alle NCN medlemsbyer. Vi kalder det for 'Guldzonen'.

En Guldzone består af medborgere, politikere og embedsmænd, som i fællesskab skal udvikle samarbejdet mellem parterne.

En Guldzone er en samskabelses arena, der skal være præget af åbenhed, tillid, ligeværdighed og fælles ansvarsfølelse, samt respekt for og anerkendelse af parternes særlige roller.

Vi starter med i foråret (april) at søsætte et forsøgsprojekt om Guldzoner og samskabelse som et led i forberedelserne til Det Nordiske Folkemøde i Aarhus i september 2017.

Projektet er internt benævnt 'organisationsprojektet' eftersom det handler om at rigge en organisering af borgerne til dels med henblik på at deltage i Folkemødet i Aarhus - og videre frem.

På sigt skal Guldzonerne være et fælles forum for en fornyelse af de nordiske byer.

Guldzonerne bliver det organisatoriske omdrejningspunkt for en fælles dialog og et samarbejde mellem NCN medlemsbyer om at udvikle 'overmorgendagens byer'.

Det vil komme til at foregå i Nordic City Lab, der er en serie arbejds møder mellem NCN byerne i løbet af 2018 og 2019.

Nordic City Lab er ikke en ekstra aktivitet i NCN, det er egentlig bare en videreførelse af de sædvanlige konferencer, blot i en anden form: super-master-classes.

Guldzonerne bliver også hovedaktør for den udstilling af nordiske byer og bykultur, som vi planlægger i 2020. Den såkaldte 'Verdensudstilling af nordiske byer'.

2. Baggrund

Nordic City Network har i de seneste år haft et stort fokus på medborgernes og civilsamfundets bidrag til vore byers udvikling og planlægning.

Vi har fx kortlagt de såkaldte 'urbane fællesskaber' ([lænke til publikation](#)) i vore medlemsbyer. Vi har sammen med medborgere og politikere diskuteret samskabelse ved Folkemødet i Aarhus i 2015. Vi har i en masterclass sidste år udarbejdet strategier for samvirken med borgere og civilsamfund.

Og gennem de senere år har vi ført dialog med vore politikere og for nyligt etableret et 'Forum for politiske ledere'. (Hver by råder over 2 stole i forum).

Dette Forum trådte for første gang sammen i Göteborg i 2016 ved konferencen: 'Byen og medborgerne - i spændingsfeltet mellem aktivisme og medborgersialog'. Politikerne diskuterede her borgernes rolle i byudviklingen og samspillet med kommunen. Der var stor interesse for nye samarbejdsformer - også for samskabelse.

Denne debat blev fulgt op ved det Politiske Topmøde i København i februar 2017. Ved Topmødet udviklede politikerne et udkast til en fælles vision for nordiske byer, herunder for samskabelse.

Dette er baggrunden for, at vi nu sætter gang i et forsøg med og Guldzoner.

Samskabelse diskuteres efterhånden bredt i samfundsdebatten, og der har været gennemført initiativer om samskabelse fx i den sociale sektor, men også i andre sammenhænge. Nordic City Network retter nu lyset mod byudviklingen.

Hvad er samskabelse?

I en forskningsbaseret artikel opridser xxx 4 modeller for samskabelse (lænke til denne). Det handler om balancepunktet i samarbejde mellem kommune og borgere.

Den første model er velkendt og har været anvendt i mange år. Her fastlægger kommunen såvel temaet for samskabelse såvel som mål og metoder, hvorefter borgerne motiveres til at gennemføre. Eksempler er affaldshåndtering, hvor borgerne sorterer deres affald efter kommunens forskrifter. Et andet er borgerdebat om forslag til byplaner, som kommunen har udarbejdet og vedtaget.

Den fjerde model har flyttet balancepunktet hen imod borgerne, således at borgerne både fastlægger temaet og mål og metoder. Kommunen bidrager måske ikke til gennemførelsen men optræder ofte som faciliteter for borgerne.

De 2 andre modeller ligger mellem yderpunkterne.

En femte model, som ikke er omtalt i artiklen bygger på borgernes selvstændige aktivisme. Det vil sige at de af egen drift og med egne midler og redskaber gennemfører forskellige forbedringer af forholdene i deres livsmiljø, på fællesarealer eller andre steder. Her er det ikke normen at kommunen inddrages, men det sker alligevel ofte, fordi mange kommuner er åbne og fleksible for sådanne former for kommuneinddragelse.

3. Vision om samskabelse i byudviklingen

Vi ønsker at udvikle samarbejdsevnen i forbindelse med vore byers udvikling og betydning. Den nordiske samfundsmodel bygger på et vidtgående samarbejde mellem befolkningen og de valgte politikere i kommuner, amter og stat.

De nordiske lande ligger højest i hele verden, når det handler om samarbejde. Vi stoler på hinanden, har tillid indbyrdes, og vi har derfor verdens højeste niveau af social kapital.

Det er ideen med samskabelsesinitiativet.

Visionen er at styrke en frugtbar samskabelse i byudviklingen både for at udvikle det urbane fællesskab, bysamfundet, velfærdssamfundet og selve byerne.

4. Lokal Guldzone og samskabelse i egen by

Hvordan kan man komme igang?

Måske kender man allerede de personer, der skal til for at oprette en Guldzone i den enkelte by. Man har måske allerede erfaringer med dem, har allerede samarbejdet om forskellige spørgsmål.

Den enkleste metode er 'kaffemetoden', dvs sætte vand over til kaffe, købe en lille kage og aftale et kaffe møde eller to.

Ved dette møde kan man så snakke om en Guldzone, hvem der kan være med. Hvordan man kan samarbejde - samskabe. Hvad ser man samarbejds om. Hvilke af de lokale udfordringer der er særligt egnede til et vidtgående samarbejde - samskabelse - mellem borgere, politikere og embedsmænd.

Der er andre ting man kan drøfte:

- deltagelsen i Folkemødet i Aarhus og den planlagte generalprøve,
- hvilken udfordring man skal tage med til Aarhus,
- hvilke forhold og kvaliteter man ønsker at udstille i en verdensudstilling ....

5. En ny stor opgave?

Er der her tale om en ny stor opgave? Er det helt nye initiativer oveni alt set vi allerede har igang? Vil NCNs kontaktpersoner blive overbebyrdet med arbejde?

Nej, det vi sætter igang er blot en anden måde at gøre, det vi plejer i NCN.

Kontaktpersonen.

Kontaktpersonen er den centrale person i dannelsen af lokale guldzoner. Men vi hjælper til gennem vejledning, samtaler og bistand. Og vi foreslår enkle metoder, der er nemme og overkommelige.

Louise Kielgast vil sammen med NCN sekretariatet være behjælpelig med at starte op.

Guldzonen.

En Guldzone kan fx bestå af 6 mennesker i starten. 2 borgere, 2 politikere og 2 embedsmænd. Den kan naturligvis udvides efter lokale behov. Politikerne kan fx være dem, der deltager i det politiske dorum.

Nogle byer har måske allerede noget, der svarer til en Guldzone, eller ved let justering blive én.

Samskabelse.

Hvad med samskabelse? Er det vanskeligt? Hvad vil politikerne eller forvaltningen sige til at dele ansvar og initiativ med borgere? Er det ikke udemokratisk? Passer det med politikernes rolle i det repræsentative demokrati?

Sådanne spørgsmål kan rejses! Og skal rejses!

Men husk på, at vores initiativ ske ses som en test, en afprøvning. Noget der i første omgang kun skal vare nogle måneder, nemlig frem til Folkemødet i Aarhus.

I Aarhus gennemfører vi en 'generalprøve' på samskabelse. Derefter tager vi stilling til, hvad vi mener om det og hvordan det eventuelt kan videreføres.

Det kan være, at flere byer i forvejen har processer eller forsøg med noget, der svarer til samskabelse. Også kan man anvend dette.

Nordic City Lab - supermasterclass og hjemmearbejde.

I 2018/19 gennemfører NCN og medlemmerne de sædvanlige konferencer, men på en ny måde. Nemlig som SuperMasterClasses, hvor vi kombinerer koncepterne og erfaringerne fra vore konferencer og masterclasses.

Der vil blive gennemført en række SuperMasterClasses i løbet af de to år: 2018/19, og de vil - lige som konferencerne - foregå i medlemsbyer. Byer, der ønsker at være vært, kan sige til.

Nordic City Lab arbejdet foregår to steder, dels hjemme i egen by og dels ved de fælles SuperMasterClasses.

Det vil sige, at hver by og deres Guldzone arbejder lokalt med samskabelse i forhold til udvalgte udfordringer i egen by.

Et det ikke ekstraarbejde? Ikke hvis den udfordring, man vil arbejde med, alligevel skulle være taget op, fordi det er en vigtig sag i den enkelte by. Man kan desuden vælge udfordringer, der netop egner sig til samskabelse.

Hjemmearbejdet kan ses som en forberedelse til den fælles SuperMasterclass, sådan som vi altid gør.

Hjemmearbejde.

I NCN har vi tidligere givet hinanden hjemmearbejde i forbindelse med fælles kortlægningen, konferencer og masterclasses. Derfor er der intet nyt i, at Lab arbejdet forudsætter hjemmearbejde.

6. Hvad får vi ellers ud af det?

Borgere kan opnå en stærkere kontakt til politikere og forvaltning i egen kommune.

Og etvlokalt netværk med andre aktive borgere.

Politikerne får et mere omfattende billede af det, som borgerne ønsker og vil bidrage til.

Forvaltningerne får bedre samarbejdsrelationer i forhold til borgere og civilsamfund i det hele taget.

Nordic City Network får en stærkere lokale organisering og bredere fodfæste i medlemsbyerne.

En styrkelse af samarbejdet mellem parterne vil kunne bidrage til at forny fællesskabet, velfærdssystemet og demokratiet.

Samarbejde ombyudviklknng vil være et effektivt redskab til at opnå en stærkere samfundsudvikling.

Der vil ske en stærk opbygning af byens sociale kapital. (Undersøgelser viser, at den sociale kapital udgør ca 25% af en bys samlede kapitalmasse. Der er tale om meget store beløb).